

Kvars-molibdenit assosiasiyası şimali-qərb və en dairəsinə yaxın azimutlu damarlarda nisbətən bütün ifadə olunmuşdur. Molibdenin sənaye əhəmiyyətli miqdarı ilə seçilir.

Kvars-pirit-molibdenit assosiasiyası lentvari görkəmlidir və birinci assosiasiyadan minerallararası sürüşmələrlə sərhədlənir. Kvars-pirit assosiasiyası molibdenit damarcıqlarını kəsən kvarsdakı mikroçatlar boyu paylanır. Pirit-xalkopirit assosiasiyası kvars-molibdenit damarlarında damarcıqlar şəklindədir. Kvars-qalenit-sfalerit assosiasiyası iri kristallik, şəffaf-ağ kvars içərisində sfaleritin damarcıq və yuvaları, pirit və qalenitin möhtəviləri ilə ifadə olunmuşdur. Karbonat assosiasiyası çəhrayı iri kristallik kalsitdən, kiçik dənəvər sarımtıl ankeritdən və nadir hallarda onlarla bir paragenezisdə olan barit və qalenitin kristallarından ibarətdir. Nəsirvaz yatağının mineralları hipovə hipergen törəmələrdən ibarətdir. Başlıca filiz mineralları pirit və xalkopiritdir. Qalenit, sfalerit, tennantit, tetraedrit və maqnetit ikinci dərəcəli minerallardır. Nadir minerallar arsenopirit, sərbəst qızıl və gümüş, qızılın telluridləri, gümüş və bismutin telluridləri-kalaverit, silvanit, petsit, hessit, tellurbismutit, altait və s.-dir. Başlıca damar mineralı kvarsdır. Kalsit, ankerit, xlorit, serisit, nadirən albit ikinci dərəcəli əhəmiyyətə malikdirlər. Hipergen mineralları malaxit, azurit, xalkozin, tenorit, limonit, hidrohetit və oksidləşmənin başqa törəmələridir. Pirit kvars damarlarında massiv və sixmöhəvi aqreqatlar şəklində təsadüf edilir. Xalkopirit damarlarda və törəmə kvarsitlərdə kvarsdakı dənələrarası boşluqları doldurur və kənarlardan telluridlərlə əhatələnir. Qızıl bir sıra filiz mineralları ilə paragenetik əlaqədədir. Mineralın nisbətən iri törəmələri pirit aqreqatlarının sementində qalenit və petsitdə bir assosiasiyadadır.

Nəsirvazın qızılı qənaətbəxş öyrənilmişdir və müxtəlif damarlarda onun problemlərini təyin etməyə imkan olmuşdur:

1.kvars-xalkopirit damarlarının qızılı aşağı problemdir və 710-770 qiymətlərinə malikdir;

2.kvars-pirit töküntüsündən götürülmüş qızılın keyfiyyəti bir qədər yüksəkdir və probu 800-875-dir;

3.ən yüksək keyfiyyətli qızıl telluridlərlə paragenezisdə olan metaldır və 940-950 proba malikdir. Filiz kütlələrinin morfoloqiyası, yatım şəraiti, filiz yaranan elementlərin paylanması və damar törəmələrinin tədqiqində tətbiq edilmiş dekrpitasiya üsulu bu komplekslərin orta və az dərinlikli orta temperaturulu yığımlar olması barədə mülahizə etməyə imkan verir.

NƏSİRVAZ QIZIL YATAĞININ MİNERALOGİYASI

Şirinova A.F., Həsənova H.N.- I kurs magistrantı

Bakı Dövlət Universiteti

Nəsirvaz qızıl yatağı ən original yataqlardan biridir. Nəsirvaz qızıl filizi yatağı Mehri-Ordubad-Qaradağ batolitinin qranosienit intruzivinin şimali-qərb kontakt oreolunda yerləşir və Paraqaçay parçalanması ilə qranosienit intruzivinin təmas müstəvisi arasında sıxılmışdır və özünə məxsus blok yaradır.

Nəsirvaz qızıl yatağının mineraloqiyası M.A.Ağasıyev (1968), T.N.Kosovets (1973) və Ə.İ.Mahmudov tərəfindən tədqiq edilmişdir.

Göstərilən tədqiqatçılar tərəfindən Nəsirvaz qızıl yatağında aşağıdakı mineral assosiasiyaları müəyyənləşdirilir:

- 1.kvars-molibdenit,
- 2.pirit-molibdenit, kvars-pirit, pirit-xalkopirit, kvars-qalenit-sfalerit;
- 3.karbonat.

Qızılın adı assosialarda çəkilir, lakin hər mərhələdə onun izləri var.